

Dokumenttyp

Tillämpningsanvisning för gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Upprättat av

Arbetsgrupp för framtagning av gemensamt ordinationsunderlag

Godkänt av

Samordningsgruppen

Uppdrag

Gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Utfärdsdatum

2016-12-22

(Ver 2)

Datum för godkännande

2017-03-08

Sidnr

1 (4)

Rev 2017-01-25

Tillämpningsanvisning för gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Bakgrund

Samtliga vårdgivare inom SIMBA-området är överens om att läkemedelshanteringen för de individer som saknar förmåga att självständigt eller med handräckning, ansvara för sin läkemedelsbehandling kräver en gemensam bild av aktuell läkemedelsordination för att uppnå kravet på en patientsäker läkemedelsprocess.

Pascal är en webbaserad tjänst för ordination av dosförpackade läkemedel avsedd för den vårdpersonal som skall överta ansvaret. Förskrivare som loggar in i tjänsten kan se patientens hela läkemedelslista och göra en ordination, ordinationsändring, utsättning eller beställning av originalförpackningar. Tjänsten ökar patientsäkerheten eftersom samtliga användare har tillgång till senaste versionen av den enskildes samlade läkemedelsordinationer.

Den 1 januari 2017 upphör dosreceptets status som recept i och med att Läkemedelsverkets nya föreskrift träder i kraft. Det innebär att all förskrivning av läkemedel till patienter med dosförpackade läkemedel måste ske elektroniskt via Pascal.

Bestämmelser i receptregisterlagen (SFS 1996:1156) reglerar vilken åtkomst behörig personal ska ha till receptregistret. Legitimerad personal inom hälso- och sjukvården erbjuds direktåtkomst till uppgifter i receptregistret endast för de patienter som får sina läkemedel dispenserade i dospåsar. Här råder en skillnad gentemot läkemedelsförteckningen, där förskrivare och legitimerad sjuksköterska utan behörighet att förskriva läkemedel ges åtkomst till läkemedelsförteckningen när samtycke inhämtats och vårdrelation finns.

Receptregistret innehåller information om alla elektroniska receptförskrivningar, medan läkemedelsförteckningen innehåller uppgift om alla receptbelagda läkemedel som patienter har hämtat ut på apoteken de senaste femton månaderna.

För att kunna registrera patienter och förskriva läkemedel i Pascal krävs därför att den aktuella patienten bedöms uppfylla nedan kriterier för dosexpedition. På så sätt blir gemensam och aktuell information om läkemedelsordinationer tillgänglig för vårdpersonal hos berörda vårdaktörer.

Syfte med tillämpningsanvisningen

Syftet är att uppnå en patientsäker läkemedelshandling vid läkemedelsövertag. Det innebär att de bästa förutsättningar skapas för hälso och sjukvårdspersonal som övertar ansvaret och utförandet av läkemedelsbehandlingen. Arbets sättet möjliggör för vårdpersonal att ta del av aktuell och gemensam information om patientens samlade läkemedelsordinationer.

Inom ramen för vård samverkan bidrar detta till en förbättrad följsamhet till ordinationer och mindre administration vid vårdens övergångar.

Dokumenttyp

Tillämpningsanvisning för gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Upprättat av

Arbetsgrupp för framtagning av gemensamt ordinationsunderlag

Godkänt av

Samordningsgruppen

Uppdrag

Gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Utfärdsdatum

2016-12-22

(Ver 2)

Datum för godkännande

2017-03-08

Sidnr

2 (4)

Rev 2017-01-25

Vilka individer kan erbjudas förskrivning av läkemedel i Pascal?

Enligt regionala medicinsk riktlinje för Dosexpedition ska förskrivning av läkemedel ske via Pascal om patienten

- Behöver hjälp med sin läkemedelshantering
- Andra stöd att klara läkemedelshantering har övervägts
- Medicineringen är stabil

Läs gärna [Regional Medicinsk Riktlinje Dosexpedition](#)

I den regionala riktlinjen för Läkemedel och äldre står att läsa att äldre drabbas ofta av symtom som gör den praktiska läkemedelshantering svårare. Nedsatt syn medför svårigheter att läsa på förpackningar och bipackssedlar. Nedsatt kraft eller smärta i händer kan ge problem att öppna förpackningarna. Muntorrhet och sväljningssvårigheter kan göra det svårt att svälja vissa tabletter och kapslar. Försämrat minne ökar risken för felanvändning. Med ökande antal läkemedel påverkas följsamheten negativt och ökar risken att patienten inte kan hantera läkemedlen på ett säkert sätt. Riskbedömning enligt rutin för egenvård skall beaktas för att undvika läkemedelsrelaterade problem. Hemsjukvårdens sjuksköterskor och rehabpersonal kan hjälpa till med bedömning av dessa problem.

Läs gärna [Regional Medicinsk Riktlinje Läkemedel och Äldre](#) samt [Samverkansrutin för tillämpning av SOSFS 2009:6, bedömningen av hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård](#)

Ansvarsfördelningen vid vårdens övergångar finns beskrivet i den regionala medicinska riktlinjen Förskrivning av läkemedel till patient vid överföring mellan vårdenheter. Vid utskrivning är det sjukhusets ansvar att förse patienten med recept som täcker behovet under de tre kommande månaderna när medicinsk indikation föreligger, oavsett om förskrivning sker via recept eller om patienten har dosexpedition och förskrivning skett via Pascal. För patient som byter till annan vårdenhet, och som har dosexpedition, gäller att den avlämnande vårdenheten har ansvar att tillse att läkemedel finns för motsvarande tid. När patientansvaret går över till primärvården skall sjukhuse tillse att patienten är försedd med recept som täcker behovet tills eventuell förnyad förskrivning sker från primärvården. Detta förutsätter att nödvändig information om patienten, remiss, epikris och läkemedelsberättelse hinner nå primärvården. Primärvården ska också ges möjlighet att ge patienten en tid för receptförnyelse. För att säkerställa att denna kedja alltid fungerar, ansvarar utskrivande läkare för att patienten har läkemedel för tre månader vid utskrivning från sjukhus oavsett om förskrivning sker via recept eller via Pascal.

Läs gärna [Regional Medicinsk Riktlinje för förskrivning av läkemedel till patient vid överföring mellan vårdenheter](#)

Dokumenttyp

Tillämpningsanvisning för gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Upprättat av

Arbetsgrupp för framtagning av gemensamt ordinationsunderlag

Godkänt av

Samordningsgruppen

Uppdrag

Gemensamt ordinationsunderlag vid läkemedelsövertag

Utfärdsdatum

2016-12-22

(Ver 2)

Datum för godkännande

2017-03-08

Sidnr

3 (4)

Rev 2017-01-25

Praktisk tillämpning

- Patientansvarig läkare på vårdcentralen inhämtar information, vid behov i samverkan med kommunens personal, för att bedöma om patienten uppfyller kriterierna för dosexpedition. Bedömning och beslut om läkemedelsövertag sker i samråd med patienten.
- Patientansvarig läkare på vårdcentralen journalför anteckning om bedömning för insättning av dosexpedition i resp journalsystem.
- Förfrågan om hemsjukvård/läkemedelsövertag aktualiseras till den kommunala hälso- och sjukvården, enligt lokal rutin för läkemedelsövertag.
- I det fall behov av läkemedelsövertag identifieras under vårdtid på sjukhus kan frågeställning och /eller rekommendation kring behov av hjälp med läkemedelsbehandling dokumenteras i SAMSA, i samband med utskrivning eller vårdplanering.
- Patientens läkemedel ordinerar via det gemensamma ordinationsverktyg PASCAL
- Om riskbedömningen för egenvård visar att på risker för bristande följsamhet till läkemedelsbehandling föreligger kan patientansvarig läkare väga in fördelarna i att läkemedelsordinationen tillgängliggörs för berörd hälso- och sjukvårdspersonal inom samtliga 3 vårdgivare genom ordination i Pascal. Exempel på dessa ärenden kan vara patienter med nedsatt kognitiv förmåga eller patienter med risk för medveten över/underdosering.
- Vårdcentralerna ansvarar för att upprätta lokal rutin för att dokumentation av läkemedelsövertaget sker i journalen, så att det tydligt framgår att patientens läkemedelsordinationer finns i PASCAL.
- Patientansvarig sjuksköterska inom den kommunala hemsjukvården ansvarar för att dokumentera i vårdbegäran i SAMSA att patientens aktuella läkemedelslista finns i det gemensamma ordinationsverktyget Pascal.
- Vid utskrivning från Kungälv's sjukhus skall förskrivning av läkemedel ske via det gemensamma ordinationsverktyget PASCAL för de patienter som finns aktuella i systemet.

Process för läkemedelshantering i samverkan

